

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Mfv.II.10.504/2016/5.

A tanács tagjai: Dr. Tálné dr. Molnár Erika a tanács elnöke
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró
Sipőczné dr. Tánczos Rita bíró

A rendű felperes:

A felperes képviselője: Dr. Czenthe Csilla ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: akciószolgálati pótlék megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Egri Törvényszék 2.Mf.20.082/2016/4.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.M.256/2015/7.

Rendelkező rész

A Kúria az Egri Törvényszék 2.Mf.20.082/2016/4. számú ítéletét az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.M.256/2015/7. számú ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezi és a közigazgatási és munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felek felülvizsgálati eljárási költségét egyenként 10.000 (tízezer) forintban állapítja meg.

Az 51.600 (ötvenegyezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] A felperes hivatásos szolgálati viszonyban az alperes P.-i Rendőrőrs R. Alosztály állományában teljesített szolgálatot.
- [2] 2012. május 1-től 2014. május 31-éig a felperes 2595 óra időtartamban vett részt országos és területi szinten elrendelt - közlekedésrendészeti, migrációs, a lakosság szubjektív

biztonságának növelése érdekében végrehajtott - fokozott ellenőrzésekben, amelyre az alperes akciószolgálati pótlékot nem fizetett.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [3] A felperes a szolgálati panaszának elutasítását követően előterjesztett, majd módosított keresetében 2012. május 1-től 2014. május 31-éig tartó időszakra számítottan 501.485 forint akciószolgálati pótlék és ezen összeg után 2013. június 1. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest arra hivatkozva, hogy a perbeli időszakban országos és területi akcióban vett részt. Álláspontja szerint az akció fogalmát a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) és a Hszt. végrehajtásáról szóló 140/1996. (VIII.31.) Kormányrendelet (a továbbiakban: R.) nem határozza meg, jogszabályi definíció hiányában pedig a területileg elrendelt fokozott ellenőrzést vagy bármely meghatározott irányultságú területi rendőri intézkedéssorozatot az akció fogalma alá kell sorolni.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy a felperes a peresített időszakban országos elrendelésű fokozott ellenőrzésekben vett részt, azonban az ennek keretében belül ellátott feladatok a felperes napi beosztásához tartozó és a beosztási illetménnyel díjazott munkafeladatok voltak.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

- [5] Az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 4.M.256/2015/7. számú ítéletével kötelezte az alperest 501.485 forint akciószolgálati pótlék, valamint ezen összeg 2013. június 1-től a kifizetésig járó késedelmi kamata, valamint perköltség megfizetésére. Ítéletének indokolása szerint az R. 57. §-ában meghatározott akciószolgálati pótlék jogosultság vagylagos jogszabályi feltétele az állományilletékes parancsnok által szolgálati feladat végrehajtása érdekében elrendelt országos vagy területi akcióban való részvétel, illetőleg az illetékes parancsnok által szolgálati feladat végrehajtása érdekében elrendelt különleges szolgálati feladatban való részvétel. Megállapította, hogy a felperes a keresetét arra a tényre alapította, hogy az állományilletékes parancsnok által szolgálati feladat végrehajtása érdekében elrendelt országos, illetve területi akciókban vett részt, amelynek tényét az alperes elismerte. A Kúria EBH 2014.M.1 és 2014.M.17 számú döntésére hivatkozva úgy ítélte meg, hogy amennyiben a szolgálati feladatban való részvétel országos, illetve területi szintű, akkor a pótlék az igénybevétel, illetve a szolgálati feladat különlegességének vizsgálata nélkül jár. Miután az alperes elismerte, hogy a felperes országos és területi akciókban vett részt, kidolgozta a részvétel óraszámát, az elsőfokú bíróság az állományilletékes parancsnok utasításának beszerzését szükségtelennek tartotta.
- [6] Az alperes fellebbezése alapján eljáró Egri Törvényszék a

2.Mf.20.082/2016/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Határozatának indokolása szerint az R. 28. §-a a pótlék jogosultság általános feltételeit tartalmazza, azonban az 57. §-ában az általános megfogalmazáshoz képest speciális rendelkezésként az akciószolgálati pótlékra való jogosultság feltételét rögzíti. E szerint a jogosultság feltétele kizárólag az országos vagy területi akciókban való részvétel, nem szükséges hozzá az átlagosnál nagyobb vagy fokozottabb igénybevétel.

- [7] A törvényszék álláspontja szerint az az alperesi hivatkozás, hogy általános rendőri feladatokat tartalmazó tevékenységek kizárólagosan terminológiai okokból, mindenféle többletteljesítmény nélkül akcióként vannak nevesítve, jelen eljárásban nem volt értékelhető. A többletteljesítményt az akciószolgálati pótlék jogosultság esetén nem kellett értékelni.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalát, továbbá a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint a törvényszék a jogerős ítélet indokolásában figyelmen kívül hagyta az R. 28. §-ára történt hivatkozását, és nem adta annak magyarázatát, hogy miért kizárólag az R. 57. §-ában írtak megvalósulását vizsgálta. Az alperes érvelése szerint az R. 28. §-a és 57. §-a az általános, speciális viszonyában vizsgálandó, és az R. 57. §-ának - második, alternatív - akciószolgálati pótlékra ugyancsak jogosító helyi elrendelésű akciók esetében ugyanúgy megköveteli a többletet, illetőleg a szolgálati feladat különlegességét, mint az R. 28. §-ában megfogalmazott általános pótlék fogalom. Nem elégséges feltétel az állományilletékes parancsnokok által szolgálati feladat végrehajtása érdekében országos vagy területi szinten elrendelt fokozott ellenőrzésben történő részvétel, hanem a pótlékjogosultsághoz szükségszerűen kell valamilyen többletteljesítmény, az általánosan teljesítendő napi szolgálati feladatokon túli valós plusz munkateljesítmény. A másodfokú bíróságnak - az elsőfokú bíróság mulasztását kiküszöbölve - elsőként a pótlék jogosultság általános feltételének meglétét vagy hiányát kellett volna tisztáznia, majd a további feltételek elemzésével folytatni a jogosultság vizsgálatát, azonban ez elmaradt.
- [9] Az akciószolgálat fogalmától eltérően a fokozott ellenőrzés fogalma a rendőrségi törvényben megfogalmazásra került. A fokozott ellenőrzés során a rendőrség összehangolt és koncentrált szolgálati tevékenységként általános bűnüldözési, bűnmegelőzési feladatot lát el, a közbiztonságot egyébként veszélyeztető cselekmény, esemény felderítése, megelőzése, megakadályozása érdekében. Az ilyen jellegű tevékenység lefedi azokat az ellenőrzési tevékenységeket is, amelyeket a felperes akciószolgálati tevékenységként nevesített. Így a migrációs célú települési, közúti ellenőrzések,

szórakozóhelyek ilyen célú ellenőrzései vagy az ittas vezetők ellenőrzése, de a temetők közrendjének védelmével kapcsolatban elrendelt halottak napi ellenőrzések is az általános rendőri ellenőrzési tevékenységet takarják. Az intézkedések tartalmi vizsgálata rávilágít arra, hogy annak ellenére, hogy azok legtöbbször kizárólag terminológiai okokból akcióként vannak nevesítve, valójában egy összehangolt, de általános rendőri feladatokat tartalmazó feladatvégzést jelentenek, szigorú, célirányos szabályozottság eredményezte többletteljesítmény, többlettelvárás nélkül.

- [10] Minthogy az akciók esetében definíció nem áll rendelkezésre, így az akciókhoz soroltan elrendelt intézkedések, intézkedéssorozatok esetében kizárólag az összehangoltság és koncentrálttság, mint jellemző semmi eltérést nem jelent a fokozott ellenőrzéshez képest. A fokozott ellenőrzés és az akciók közötti különbségtétel igen nehéz, szervezettségi szintek és elrendelésre jogosult vezetőket tekintve nem is lehetséges. Ezért minden esetben a feladat tartamát, többletjellegét kell alapul venni, amely nemcsak a pótlék nyelvtani értelmezéséből kellene, hogy következzen, hanem abból is, hogy a már a helyi állományilletékes vezető által elrendelhető ellenőrzések esetében is csak akkor jogosít a pótlékra a feladatvégzés, ha az különleges szolgálati feladatra vonatkozik.
- [11] Az alperes azt is panaszolta, hogy az elsőfokú eljárásban becsatolt kimutatásában azon óraszámokat közölte, amely időtartamban a felperes a munkáltatói nyilvántartások alapján fokozott ellenőrzésekben vett részt. A törvényszék ezért félreérthetően rögzítette, miszerint az akciókban történő részvétel óraszámait és annak tényét ismerte el, mert ilyen elismerést a per során nem tett.
- [12] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében „az alperes felülvizsgálati kérelmének elutasítását és a jogerős ítélet helybenhagyását”, továbbá az alperes felülvizsgálati eljárási perköltségben történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint az eljárás első- és másodfokú bírósága a Hszt. 254. § (2) bekezdés b) pontja, továbbá az R. 57. §-a, valamint a Kúria elvi határozatai alapján jogszabálysértés nélkül marasztalta az alperest a keresetben igényelt akciószolgálati pótlék összegében. Álláspontja szerint az alperes az akciókban való tevékenységi időt nem vitathatja, mert ő munkálta ki a leadott órákat, amely tekintetében a felek között egyezség született. Mindezek alapján az alperes alappal nem hivatkozhat arra, hogy az általa kidolgozott órák fokozott ellenőrzésekre vonatkoznak.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [13] A felülvizsgálati kérelem a következők szerint alapos.
- [14] A Hszt. 254. § (2) bekezdés b) pontjában szabályozott, a teljesített óránként megállapított akciószolgálati pótlék fizetésének feltételeiről az R. 57. §-a rendelkezik. E szerint arra az jogosult, aki az állományilletékes parancsnok által szolgálati

feladat végrehajtása érdekében elrendelt országos vagy területi akcióban, illetőleg különleges szolgálati feladatban vesz részt. Az akciószolgálati pótlékra jogosultság vagylagos jogszabályi feltétele tehát az állományilletékes parancsnok által szolgálati feladat végrehajtása érdekében elrendelt országos vagy területi akcióban való részvétel, illetőleg az illetékes parancsnok által szolgálati feladat végrehajtása érdekében elrendelt különleges szolgálati feladatban való részvétel.

- [15] A felperes a keresetében a migrációs és idegenrendészeti tárgyú ellenőrzés sorozatok, a közbiztonsági háló, TISPOL, MITRAS, falopások és erdőkárosítások megelőzése fokozott ellenőrzések alapján igényelte akciószolgálati pótlék megfizetését. Az alperes az elsőfokú eljárásban csatolt iratában kimutatta, hogy a peresített időszakban a felperes milyen óraszámban vett részt a hivatkozott fokozott ellenőrzésben, azonban a perben következetesen azt állította, hogy a tevékenysége nem jogosít akciószolgálati pótlékra, mert a hivatkozott ellenőrzések nem minősültek akciónak. Az elsőfokú eljárás 7. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal 2. és 3. bekezdésében az alperes az alábbi nyilatkozatot tette. „Nem vitatjuk, hogy az általunk kimutatott óraszámban, illetve táblázatban a felperes országos, illetve területi akciókban vett részt, amelyet az állományilletékes parancsnok rendelt el, azonban álláspontunk szerint ezek nem akciók voltak, hanem fokozott ellenőrzések. A felperesi keresetet vitatjuk annyiban, hogy álláspontunk szerint az elrendelt ellenőrzések nem jelentettek az átlagos napi rendőri munkától eltérő megterhelést, többletfeladat ellátást, amely pótlékra jogosítana.” Az elsőfokú bíróság ezért megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy e körben az alperes elismerő nyilatkozatot tett.
- [16] Az eljáró bíróságok ítéletük indokolásában a Kúria EBH 2014.M.1. számon közzétett határozata alapján kizárólag a fokozott ellenőrzés országos és területi szintű elrendelését értékelték, azonban nem vették figyelembe annak szervezettségét, koncentráltságát és a végrehajtás térbeli és időbeli jellemzőit sem. Tévesen azonosították a felperes beosztásához tartozó szokványos feladatát képező ellenőrzést valamely fontos, kiemelt cél miatt „fokozottnak” és gyakoribbnak minősítése alapján a fokozott ellenőrzést akcióként. Az akciótól eltérő tartalmú fokozott ellenőrzés jellemzőinek vizsgálata nélkül a perbeli gyakori ellenőrzéseket nem lehet akciónak és akciópótlékra jogosítónak minősíteni. A felhívott döntéstől eltérően az éveken át fenntartott fokozott ellenőrzések tartalma a perben nem került feltárássra, e körben elmaradt a felperes részletes, a munkaköri leírás szerinti és az attól eltérő feladatellátást, annak arányait és intenzitását részletező meghallgatása. Az alperes perbeli nyilatkozatára tekintettel pedig nem folyt bizonyítás a felperesi állítások igazolására, holott a perben a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a bizonyítás a felperest terhelte.
- [17] A Kúria elvi határozatában mondta ki, miszerint a fokozott

ellenőrzésben való részvétel esetén csak a tényállás kellő tisztázását követően lehet megalapozottan állást foglalni abban a kérdésben, hogy az elnevezésétől függetlenül pótlékra jogosító akciónak minősült-e (EBH 2014. M.17.).

- [18] Nem alapozhatja meg a perbeli pótlék iránti igényt egymagában a fokozott ellenőrzés országos, illetve területi szintű elrendelésének ténye az összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység megállapíthatósága hiányában.
- [19] Fokozott ellenőrzésben való részvétel során a hivatásos állomány tagja a szolgálati feladatait teljesíti, amelyért a beosztási illetményt meghaladóan külön ellentételezés nem jár. Pótlék iránti igényt akkor alapozhat meg, amennyiben a szolgálat teljesítésének szervezettségét, koncentráltságát, összehangoltságát vagy veszélyét, az igénybevétel mértékét befolyásoló többletkövetelmény megállapítható. Az akciószolgálati pótlék jellegéből és rendeltetéséből is az következik, hogy egyedi, kivételes szolgálatellátás ellentételezése, így az egyidejűleg, más szolgálati feladatokkal együtt végzett feladatellátás külön értékelést igényel. A felperes keresete szerint a perbeli időszakban teljesített 2595 óra fogalmilag nem lehet megalapozott igény.
- [20] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a közigazgatási és munkaügyi bíróság ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezte és a közigazgatási és munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.
- [21] A megismételt eljárásban a hivatkozott fokozott ellenőrzések elrendeléséről rendelkező parancsok beszerzését és a felek részletes meghallgatását követően szükséges őket tájékoztatni a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről. Értékelni szükséges, hogy a koncentráltság és az összehangoltság megvalósult-e helyi, vagy országos szinten, vagy pedig a feladatmeghatározás általános volt. Vizsgálni szükséges, hogy sor került-e az állomány átcsoportosítására, eszközök esetleges összevonására. Mindezek jellemezhetik az akciót, amely tartalmában, jellemzőiben meghaladhatja a fokozott ellenőrzést akkor is, ha az országos elrendelésű. Ennek megfelelően értékelhető, hogy a felperesnek a kimutatás szerinti fokozott ellenőrzésekben való részvétele megalapozta-e, illetve milyen mértékben az akciószolgálati pótlékra való igényét.

Záró rész

- [21] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban felmerült költség összegét a Pp. 275.§ (5) bekezdése alapján csupán megállapította, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.
- [22] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2017. április 5.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Sipőczné dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző